

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 28 lutego 2013 r.

DOLiS/DEC – 235/13/12863,12865,12866

dot.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana K.D., na nieprawidłowości w procesie przetwarzania jego danych osobowych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ż., M.B., oraz B.S.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana K.D., zwanego dalej również Skarżącym, na nieprawidłowości w procesie przetwarzania jego danych osobowych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ż., M.B., zwanego dalej Komornikiem oraz B.S., zwany dalej Bankiem.

Skarżący zakwestionował prowadzone wobec niego przez Komornika postępowanie egzekucyjne. W treści skargi Skarżący podniósł, iż cyt.: „Bank udzielił informacji objętych tajemnicą bankową na wniosek komornika. Następnie komornik rozesłał do osób, których dane zostały ujawnione przez Bank, informację, iż jestem [Skarżący] dłużnikiem i wszelkie należności należy kierować na konto komornika. Sprawa dotyczyła rozliczeń pomiędzy spadkobiercami i ich spłat. (...) Informowanie klientów wg mnie było przekroczeniem uprawnień zarówno przez funkcjonariusza publicznego jakim jest komornik sądowy ale także przez pracownika banku, który tajemnicę bankową ujawnił. (...) Moi [Skarżącego] kontrahenci nie byli podmiotami postępowania egzekucyjnego. (...) W mojej [Skarżącego] sprawie wierzyciel wniósł do komornika o prowadzenie egzekucji z rachunku bankowego prowadzonego przez B.S. oraz innych rachunków bankowych w przypadku ustalenia ich numerów zgodnie z art. 761 kpc. Wierzyciel nie zgłaszał komornikowi aby uzyskać informacje na temat danych kontrahentów w celu poinformowania ich o tym, iż jestem [Skarżący] dłużnikiem. Prowadzenie egzekucji z rachunku bankowego poprzez jego zablokowanie oraz ściąganie z niego wszelkich należności jest wystarczającym i skutecznym środkiem.

Ponadto pracownik banku powinien bardzo dokładnie sprawdzić wniosek komornika o udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową czy aby na pewno jest to informacja niezbędna do prowadzenia egzekucji oraz czy jest to żądanie zgodne z wnioskiem wierzyciela. (...) W związku z tym komornik przekroczył swoje uprawnienia a tym samym naruszył moje prawa m.in. prawo do ochrony prywatności, tajemnicy zawodowej, prawo do godności i poszanowania. Pracownik banku, który udzielił informacje objętą tajemnicą bankową na podstawie niezgodnego z prawem żądania komornika także dopuścił się naruszenia przepisów a tj art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe. Pracownik banku udzielił informacji niezgodnie z upoważnieniem zawartym w niniejszej ustawie”.

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny.

1. Postępowanie egzekucyjne przeciwko Skarżącemu zostało wszczęte w dniu [...] Komornik pozyskał dane osobowe Skarżącego w zakresie imienia, nazwiska i adresu zamieszkania z wniosku egzekucyjnego złożonego przez wierzyciela w dniu [...] Następnie w dniu [...] pozyskał on dane osobowe Skarżącego w zakresie numeru PESEL z Urzędu Miasta i Gminy S. Podstawę prawną do pozyskania i przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez Komornika stanowi art. 761 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) oraz art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1376 z późn. zm.).
2. Komornik w swoich wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych wskazał, iż cyt.: „Ponadto na podstawie zapytania z dnia [...] w dniu [...] pozyskano od B.S. wykaz podmiotów dokonujących wpłat na rachunek bankowy dłużnika tj. osób względem których dłużnikowi przysługiwały wierzytelności pieniężne. W tym miejscu należy podkreślić, iż – wbrew twierdzeniom podnoszonym w skardze przez dłużnika – wierzyciel we wniosku egzekucyjnym wniósł nie tylko o przeprowadzenie egzekucji z rachunku bankowego dłużnika, ale także o »Prowadzenie egzekucji z wierzytelności, praw oraz ruchomości należących do dłużnika« (wniosek egzekucyjny , punkt 3). (...) wystąpienie przez Komornika do banku o przesłanie wykazu podmiotów, od których dłużnikowi przysługiwały wierzytelności pieniężne, było nie tylko prawem, ale i obowiązkiem Komornika., natomiast obowiązkiem banku było – zgodnie z art. 105 ust. 1 lit. 1 Prawa bankowego – udzielić Komornikowi takich informacji. (...) Podstawę prawną do przekazania adresatom zajęć danych dłużnika pozwalających na jego identyfikację stanowią odpowiednio: art. 896 kpc oraz art. 889 kpc”.
3. Bank pozyskał dane osobowe Skarżącego w związku z zawarciem przez niego umowy o prowadzenie rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego (otwartego w [...]), umowy o prowadzenie rachunku bieżącego (otwartego w [...]) oraz umowy kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym oraz rachunku bieżącym. Bank wskazał, iż cyt.: „Rachunki zostały zamknięte przez Skarżącego, a ich zamknięcie nastąpiło w dniu [...]”.
4. Bank poinformował Generalnego Inspektora, że cyt.: „Obecnie Bank posiada dane osobowe Skarżącego w systemie informatycznym E i przechowuje je na podstawie art. 74 ust. 2 ustawy o rachunkowości, która obliuguje do przechowywania ksiąg rachunkowych oraz dowodów księgowych i dokumentów przez okres nie krótszy niż 5 lat od końca roku obrotowego, którego dane zbiory

dotyczą. Bank posiada ponadto pisemną zgodę Skarżącego jako Kredytobiorcy na przetwarzanie jego danych w okresie 5 lat od wygaśnięcia zobowiązania”.

5. Bank wskazał w wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem, iż cyt.: „Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ż. w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego dokonał zajęcia rachunków bankowych Skarżącego prowadzonych przez nasz Bank, a następnie zażądał udzielenia informacji na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w związku z art. 762 k.p.c. W dniu [...] wpłynęło do BS w S. pismo komornika sądowego przy SR w Ż. (sygn. Akt: [...]) zawierające wezwanie Banku do udzielania informacji poprzez wskazanie podmiotów dokonujących wpłat na rachunki bankowe jakie dłużnik K.D. posiada w Banku oraz innych rachunków bankowych dłużnika, na jakie dokonywał on transferu środków za okres ostatnich 6 miesięcy, z podaniem nazw i adresów podmiotów, które przekazywały środki na rachunek dłużnika. (...) Przed ujawnieniem informacji bank powinien jedynie zbadać, czy żądanie zostało wysunięte przez któryś z legitymowanych ustawowo podmiotów oraz czy podmiot ów wskazał przesłanki, które to żądanie uzasadniają. Bank nie może natomiast przeprowadzać badań w przedmiocie spełnienia tych przesłanek (np. nie może weryfikować, czy informacje, których ujawnienia żąda komornik rzeczywiście posłużą do prawidłowego prowadzenia egzekucji)”.

W związku z powyższym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej ustawą, określa obowiązki administratora danych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie. Zgodnie natomiast z jej art. 7 pkt 2, ilekroć w ustawie jest mowa o przetwarzaniu danych, rozumie się przez to jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania danych osób fizycznych, w tym ich utrwalania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona jest jedna z przesłanek taksatywnie wskazanych w tym przepisie. Stosownie do treści powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Za prawnie usprawiedliwiony cel ustawodawca uważa w myśl art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy, w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Katalog przesłanek wymienionych w art. 23 ww. aktu prawnego, jest zamknięty. Każda z przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że przesłanki te co do zasady są równoprawne, a wobec

tego

spełnienie

co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych.

W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bowiem proces przetwarzania danych będzie zgodny z ustawą również wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej z wyżej wymienionych przesłanek.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1376 z późn. zm.) organy administracji publicznej, urzędy skarbowe, organy rentowe, o których mowa w art. 476 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), zwanej dalej Kpc, banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne podmioty zarządzające mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również inne instytucje są obowiązane na pisemne żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku. Przepis art. 762 Kpc stosuje się odpowiednio.

Art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 2012, poz. 1376) stanowi, że bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową wyłącznie: na żądanie: komornika sądowego w zakresie niezbędnym do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowania zabezpieczającego oraz wykonywania innych czynności wynikających z jego ustawowych zadań.

Jednocześnie wskazać należy, że prowadzenie egzekucji z rachunków bankowych, a co się z tym wiąże przetwarzanie danych osobowych w celu dokonania zajęcia rachunku regulowane jest przepisami Kpc w związku z czym przesłanką uprawniającą do przetwarzania danych w ww. celu jest art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Należy zaznaczyć, że organ do spraw ochrony danych osobowych nie posiada możliwości kontrolowania działań jakichkolwiek organów w przedmiocie stosowania przez nie przepisów ww. ustawy Kodeks postępowania cywilnego, o czym stanowi także treść wyroku Naczelnego Sąd Administracyjny z dnia 2 marca 2001 r. (sygn. akt II SA 401/00), zgodnie z którą „(...) Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów, których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji, czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami”. Pozyskanie danych przez Komornika dla realizacji tego postępowania stanowi zatem realizację 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych.

Niezależnie od powyższego należy, iż przepis art. 767 § 1 Kpc stanowi, iż na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Do rozpoznania skargi na czynności komornika właściwy jest sąd, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany

komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Skargę, tę może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone (Art. 767 § 2 Kpc). Skarga na czynność komornika powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem (Art. 767 § 3 Kpc). Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona, w innych wypadkach – od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynności komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia – od dnia, w którym czynność powinna być dokonana. Odpis skargi sąd przesyła komornikowi, który w terminie trzech dni na piśmie sporządza uzasadnienie dokonania zaskarżonej czynności lub przyczyn jej zaniechania oraz przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu, do którego skargę wniesiono, chyba że skargę w całości uwzględnia, o czym zawiadamia sąd i skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy (Art. 767 § 4 Kpc).

Ponadto wskazać należy, że każdy, kto ma poczucie naruszenia jego dóbr osobistych, może – w stosunku do osoby według niej winnej naruszenia – wystąpić na drogę postępowania cywilnego w myśl przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.). Stosownie do treści art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego. Jeżeli więc skutek działań ww. podmiotów doszło w ocenie Skarżącego do naruszenia jego dóbr osobistych, może on dochodzić ich ochrony na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 24 § 1 Kodeksu cywilnego ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może ona także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w Kodeksie cywilnym może ona również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Sądem właściwym w tym zakresie będzie sąd cywilny.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro GIODO, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).